

శ్రీః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీమాన్ వేంకటనాథార్యః కవితార్కికకేసరీ ।

వేదాంతాచార్యవర్యో మే సన్నిధత్తాం సదా హృది ॥

శ్రీమద్వాల్మీకీయరామాయణం

॥ సుందరకాండం ॥

ఏకపంచాశః సర్గః

This document* has been prepared by

Sunder Kidambi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan of śrīraṅgam

---

*This was typeset using L^AT_EX, skt, Itrans, and the **Tikanna** font.

శ్రీః
శ్రీసీతారామాభ్యాం నమః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
॥ సుందరకాండం ॥
ఏకపంచాశః సర్గః

శ్రీరామప్రభావం వర్ణయతా హనుమతా రావణస్య ప్రబోధనం

తం సమీక్ష్య మహాసత్త్వం సత్త్వవాన్ హరిసత్త్వమః |
వాక్యమర్థవదవ్యగ్రస్తమువాచ దశాననం || 5.51.1 ||

అహం సుగ్రీవసందేశాదిహ ప్రాప్తస్తవాంతికే |
రాక్షసేశ హరీశస్తాం బ్రాతా కుశలమబ్రవీత్ || 5.51.2 ||

భ్రాతుః శృణు సమాదేశం సుగ్రీవస్య మహాత్మనః |
ధర్మార్థసహితం వాక్యమిహ చాముత్ర చ క్షమం || 5.51.3 ||

రాజా దశరథో నామ రథకుంజరవాజిమాన్ |
పితేవ బంధుర్లోకస్య సురేశ్వరసమద్యుతిః || 5.51.4 ||

జ్యేష్ఠస్తస్య మహాబాహుః పుత్రః ప్రియతరః ప్రభుః |
పితుర్నిదేశాన్నిష్కాంతః ప్రవిష్టో దండకావనం || 5.51.5 ||

లక్ష్మణేన సహా భ్రాత్రా సీతయా సహా భార్యయా |
రామో నామ మహాతేజా ధర్మ్యం పంథానమాశ్రితః || 5.51.6 ||

తస్య భార్యా జనస్థానే భ్రష్టా సీతేతి విశ్రుతా |
వైదేహస్య సుతా రాజ్ఞో జనకస్య మహాత్మనః || 5.51.7 ||

మార్గమాణస్తు తాం దేవీం రాజపుత్రః సహానుజః |
ఋష్యమూకమనుప్రాప్తః సుగ్రీవేణ చ సంగతః || 5.51.8 ||

తస్య తేన ప్రతిజ్ఞాతం సీతాయాః పరిమార్గణం |
సుగ్రీవస్యాపి రామేణ హరిరాజ్యం నివేదితుం || 5.51.9 ||

తతస్తేన మృధే హత్వా రాజపుత్రేణ వాలినం |
సుగ్రీవః స్థాపితో రాజ్యే హర్యుక్షాణాం గణేశ్వరః || 5.51.10 ||

త్వయా విజ్ఞాతపూర్వశ్చ వాలీ వానరపుంగవః |
స తేన నిహతః సంఖ్యే శరణైకేన వానరః || 5.51.11 ||

స సీతామార్గణే వ్యగ్రః సుగ్రీవః సత్యసంగరః |
హరీఽ సంప్రేషయామాస దిశః సర్వా హరీశ్వరః || 5.51.12 ||

తాం హరీణాం సహస్రాణి శతాని నియుతాని చ |
దిక్షు సర్వాసు మార్గంతే హ్యధశోఽపరి చాంబరే || 5.51.13 ||

వైనతేయసమాః కేచిత్ కేచిత్ తత్రానిలోపమాః |
అసంగగతయః శీఘ్రా హరివీరా మహాబలాః || 5.51.14 ||

అహం తు హనుమాన్నామ మారుతస్యోరసః సుతః |
సీతాయాస్తు కృతే తూర్ణం శతయోజనమాయతం || 5.51.15 ||

సముద్రం లంఘయిత్వైవ త్వాం దిదృక్షురిహోగతః |
భ్రమతా చ మయా దృష్టా గృహే తే జనకాత్మజా || 5.51.16 ||

తద్ భవాఽ దృష్టధర్మార్థస్తపః కృతపరిగ్రహః |
పరదారాఽ మహాప్రాజ్ఞ నోపరోద్ధుం త్వమర్హసి || 5.51.17 ||

నహి ధర్మవిరుద్ధేషు బహ్వాపాయేషు కర్మసు |
మూలఘాతిషు సజ్జంతే బుద్ధిమంతో భవద్విధాః || 5.51.18 ||

కశ్చ లక్ష్మణముక్తానాం రామకోపానువర్తినాం |
శరాణామగ్రతః స్థాతుం శక్తో దేవాసురేష్వపి || 5.51.19 ||

న చాపి త్రిషు లోకేషు రాజన్ విద్యేత కశ్చన |
రాఘవస్య వ్యలీకం యః కృత్వా సుఖమవాప్నుయాత్ || 5.51.20 ||

తత్ త్రికాలహితం వాక్యం ధర్మ్యమర్థానుయాయీ చ |
మన్యస్వ నరదేవాయ జానకీ ప్రతిదీయతాం || 5.51.21 ||

దృష్టా హీయం మయా దేవీ లబ్ధం యదిహ దుర్లభం |
ఉత్తరం కర్మ యచ్ఛేషం నిమిత్తం తత్ర రాఘవః || 5.51.22 ||

లక్ష్మితేయం మయా సీతా తథా శోకపరాయణా |
గృహేయాం నాభిజానాసి పంచాస్యామివ పన్నగీం || 5.51.23 ||

నేయం జరయితుం శక్యా సాసురైరమరైరపి |
విషసంస్పృష్టమత్యర్థం భుక్తమన్నమివౌజసా || 5.51.24 ||

తపః సంతాపలబ్ధస్తే సోఽయం ధర్మపరిగ్రహః |
న స నాశయితుం న్యాయ్య ఆత్మప్రాణపరిగ్రహః || 5.51.25 ||

అవధ్యతాం తపోభిర్యాం భవాన్ సమనుపశ్యతి |
ఆత్మనః సాసురైర్దేవైర్దేతుస్తత్రాప్యయం మహోన్ || 5.51.26 ||

సుగ్రీవో న చ దేవోఽయం న యక్షో న చ రాక్షసః |
మానుషో రాఘవో రాజన్ సుగ్రీవశ్చ హరీశ్వరః |
తస్మాత్ ప్రాణపరిత్రాణం కథం రాజన్ కరిష్యసి || 5.51.27 ||

న తు ధర్మోపసంహారమధర్మఫలసంహితం |
తదేవ ఫలమన్వేతి ధర్మశ్చాధర్మనాశనః || 5.51.28 ||

ప్రాప్తం ధర్మఫలం తావద్ భవతా నాత్ర సంశయః |
ఫలమస్యాప్యధర్మస్య క్షిప్రమేవ ప్రపత్స్యసే || 5.51.29 ||

జనస్థానవధం బుద్ధ్వా వాలినశ్చ వధం తథా |
రామసుగ్రీవసఖ్యం చ బుద్ధ్యస్వ హితమాత్మనః || 5.51.30 ||

కామం ఖల్వహమప్యేకః సవాజిరథకుంజరాం |
లంకాం నాశయితుం శక్తస్తస్యైష తు న నిశ్చయః || 5.51.31 ||

రామేణ హి ప్రతిజ్ఞాతం హర్యక్షగణసన్నిధౌ |
ఉత్సాదనమమిత్రాణాం సీతా యైస్తు ప్రధర్షితా || 5.51.32 ||

అపకుర్వణ్ హి రామస్య సాక్షాదపి పురందరః |
న సుఖం ప్రాప్నుయాదన్యః కిం పునస్తద్విధో జనః || 5.51.33 ||

యాం సీతే త్యభిజానాసి యేయం తిష్ఠతి తే గృహే |
కాలరాత్రీతి తాం విద్ధి సర్వలంకావినాశినీం || 5.51.34 ||

తదలం కాలపాశేన సీతావిగ్రహరూపిణా |
స్వయం స్కంధావసక్తేన క్షేమమాత్మని చింత్యతాం || 5.51.35 ||

సీతాయాస్తేజసా దగ్ధాం రామకోపప్రదీపితాం |
దహ్యామానామిమాం పశ్య పురీం సాట్టప్రతోలికాం || 5.51.36 ||

స్వాని మిత్రాణి మంత్రీంశ్చ జ్ఞాతీన్ భ్రాతృన్ సుతాన్ హితాన్ |
భోగాన్ దారాంశ్చ లంకాంచ మా వినాశముపానయ || 5.51.37 ||

సత్యం రాక్షసరాజేంద్ర శృణుష్వ వచనం మమ |
రామదాసస్య దూతస్య వానరస్య విశేషతః || 5.51.38 ||

సర్వాన్ లోకాన్ సుసంహృత్య సభూతాన్ సచరాచరాన్ |
పునరేవ తథా స్రష్టుం శక్తో రామో మహాయశాః || 5.51.39 ||

దేవాసురనరేంద్రేషు యక్షరక్షోరగేషు చ |
విద్యాధరేషు నాగేషు గంధర్వేషు మృగేషు చ || 5.51.40 ||

సిద్ధేషు కిన్నరేంద్రేషు పతత్త్రిషు చ సర్వతః |
సర్వత్ర సర్వభూతేషు సర్వకాలేషు నాస్తి సః || 5.51.41 ||

యో రామం ప్రతి యుధ్యేత విష్ణుతుల్యపరాక్రమం |
సర్వలోకేశ్వరస్యేహ కృత్వా విప్రియమీదృశం |
రామస్య రాజసింహస్య దుర్లభం తవ జీవితం || 5.51.42 ||

దేవాశ్చ దైత్యాశ్చ నిశాచరేంద్ర
గంధర్వవిద్యాధరనాగయక్షాః |
రామస్య లోకత్రయనాయకస్య
స్థాతుం న శక్తాః సమరేషు సర్వే || 5.51.43 ||

బ్రహ్మ స్వయంభూశ్చతురాననో వా
రుద్రస్త్రినేత్రస్త్రిపురాంతకో వా |
ఇంద్రో మహేంద్రః సురనాయకో వా
స్థాతుం న శక్తా యుధి రాఘవస్య || 5.51.44 ||

స సౌష్ఠ్యవోపేతమదీనవాదినః
కపేర్నిశమ్యాప్రతిమోఽప్రియం వచః |
దశాననః కోపవివృత్తలోచనః
సమాదిశత్ తస్య వధం మహాకపేః || 5.51.45 ||

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే సుందరకాండే ఏకపంచాశః సర్గః ||